

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/66/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517200115
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2517200115.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: P. U., nar. XX.XX.XXXX a Q. U., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, deti rodičov: T. U., nar. XX.XX.XXXX, N. W. X, R. a J. U., nar. XX.XX.XXXX, D. XXX, o návrhu navrhovateľov: G. U., nar. XX.XX.XXXX, D. XXX a K. U., nar. XX.XX.XXXX, D. XXX, obaja zastúpení advokátkou: JUDr. Katarína Bieliková, Einsteinova 24, Aupark Tower, Bratislava, za účasti starej matky zo strany matky: J. J., nar. XX.XX.XXXX, N. W. X, R., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky maloletých detí proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 13P 9/2017-44 zo dňa 17. februára 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie a upravil styk matky s maloletými deťmi P. U., nar. XX.XX.XXXX a Q. U., nar. XX.XX.XXXX tak, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletými deťmi každú párnú stredu od 15:00 hod. do 17:00 hod. a každú nepárnu sobotu od 10:00 hod. do 14:00 hod. v mieste bydliska starej matky zo strany matky a za prítomnosti starej matky zo strany matky s tým, že starí rodičia zo strany otca sú povinní v stanovenom čase maloleté deti na styk riadne pripraviť v mieste bydliska detí, kde si v stanovenom čase matka v sprievode starej matky zo strany matky maloleté deti prevezme a následne ich v stanovenom čase v sprievode starej matky zo strany matky na tom istom mieste odovzdá. Výrokom II. rozhodol, že týmto sa mení uznesenie Okresného súdu Piešťany č.k. 13P 228/2016-42 zo dňa 08.08.2016 v časti úpravy styku matky s maloletými deťmi.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 1, § 2 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku vecne odôvodnil tým že v danom prípade súd konal a rozhodoval o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako o návrhu podanom po začatí konania, nakoľko na súde prebieha konanie vo veci samej - pod sp. zn. 9P/59/2016 - o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov zo strany otca, určenie výživného a navrhovanou úpravou styku tak, že matka je oprávnená stretávať sa s mal. deťmi každú stredu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny víkend od piatku od 15:00 hod. do nedele do 16:00 hod., pričom navrhovatelia návrh odôvodnili pretrvávajúcimi závažnými problémami spojenými s požívaním alkoholických (prípadne iných návykových) látok zo strany matky, čo negatívne vplyva na fyzický a duševný vývoj mal. detí. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, dospel súd k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým dôjde k zmene doterajšej úpravy styku matky s mal. deťmi /uznesenia č.k. 13P/228/2016-42 zo dňa 08.08.2016/, je dôvodné. Súd mal za preukázané, že vzťah matky a mal. detí je narušený požívaním alkoholických nápojov matkou a jej správaním sa, pričom z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/59/2016 vyplynulo z matkou predloženého potvrdenia o dočasnej PN, že táto je práceneschopná od 28.08.2015 s diagnózou

o.i. F 10.9 - nešpecifikované psychické poruchy a poruchy správania. Poukazujúc tiež na správu kolízneho opatrovníka, ako i na správu psychologičky PhDr. D. Z. zo dňa 30.01.2017 má súd za to, že je dôvodné a v záujme mal. detí nariadenie neodkladného opatrenia tak, že matka bude oprávnená s mal. deťmi sa stretávať každú páru stredy od 15:00 hod. do 17:00 hod. a každú nepáru soboty od 10:00 hod. do 14:00 hod., t.j. zúženie styku matky s deťmi oproti predchádzajúcej úprave z augusta 2016. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd v záujme mal. detí upravil stretávanie matky s deťmi v mieste bydliska starej matky zo strany matky a za jej prítomnosti s tým, že matka si v sprievode starej matky zo strany matky maloleté deti prevezme a následne ich v sprievode starej matky zo strany matky odovzdá, keď navrhovatelia, ako i stará matka zo strany matky so stretávaním matky s deťmi za prítomnosti starej matky zo strany matky a v mieste jej bydliska súhlasili, takéto stretávanie odporučil i kolízny opatrovník, pričom stará matka zo strany matky súdu dňa 16.02.2017 uviedla, že je ochotná vyzdvihovať a odovzdávať mal. deti spolu so svojou dcérou, matkou detí. Súd tiež poukazuje na vyjadrenie mal. P., ktorá dňa 26.01.2017 kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že keď boli u babky J., tak to bolo lepšie, táto ich sprchovala, mali tam čo jesť, chodila s ňou do kostola a to sa jej páčilo. Súd pri svojom rozhodnutí zohľadnil právo matky, ako aj právo mal. detí na pravidelný osobný styk mal. dieťaťa s rodičom, s ktorým spoločne nežije, uvádzajúc, že je potrebné aby zostal zachovaný kontakt medzi matkou a mal. deťmi. Súd pri rozhodovaní prihliadal na záujem mal. detí, pričom nepovažoval v danom prípade návrh navrhovateľov na zákaz styku matky s deťmi za dôvodný.

3. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletých detí z dôvodu, že súd neúplne zistil skutočný stav veci a nesprávne právne posúdil vec. Žiada, aby súd znovu prehodnotil situáciu, spravodlivo rozhodol a nariadil neodkladné opatrenie a upravil styk matky s maloletými deťmi. Navrhovatelia uviedli, že matka vo veľkej miere požíva alkohol a omamné látky, čo nie je pravda, pretože matka je práceneschopná s diagnózou F10 a táto práceneschopnosť je spôsobená neustálym nátlakom, osočovaním a klamstvami zo strany starých rodičov otca. Vôbec nie je pravdou, že voči deťom je agresívna, nevenuje sa im. Na stretnutie s matkou sa deti tešia, matka sa im venuje v maximálnej miere, dbá na hygienické návyky, pri osobnej hygiene vôbec neasistuje jej priateľ. Viackrát sa stalo, že deti prišli od navrhovateľov hladné. Styk matky s deťmi nie je dostačujúci, aby sa im mohla plne venovať čas určený každú páru stredy od 15.00 hod. do 17.00 hod. absolútne nevyhovuje ani deťom pre krátkosť času, z toho jednu hodinu potrebujú na presun z miesta bydliska k matke a ďalšia negatívna skutočnosť je to, že matka nevlastní žiaden dopravný prostriedok a nemá ani vodičské oprávnenie. Navrhuje preto o rozdelení prepravy detí rovnako aj starým rodičom zo strany otca, ktorí majú až dve motorové vozidlá. Zároveň doložila potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti matky.

4. K odvolaniu matky maloletých detí vyjadrenia podané neboli.

5. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej en „CMP“), účinného od 01.07.2016 a v zmysle § 2 ods. 1 CMP subsidiárne podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), účinného od 01.07.2016.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie matky bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je nedôvodné.

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty matky predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením zmeniť úpravu styku matky s maloletými deťmi.

8. V zmysle § 324 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie

neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

9. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

10. V zmysle § 329 Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ods. 1). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (ods. 2).

11. V zmysle § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas (ods. 1). Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (ods. 2).

12. V zmysle § 331 Civilného sporového poriadku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené (ods. 1). Uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia (ods. 2).

13. Podľa § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

15. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

16. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. V zmysle Čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

18. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

19. Zo skutkových okolností vyplynulo, že styk matky s maloletými deťmi bol upravený uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/228/2016-42 zo dňa 08.08.2016, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie tak, že obidve maloleté deti ponechal v starostlivosti navrhovateľov - starých rodičov maloletých detí zo strany otca, upravil výživné a styk matky s maloletými deťmi počas každej stredy od 15:00 hod. do 18:00 hod. a v každom nepárnom týždni od piatku 15:00 hod. do nedele 16:00 hod. Podľa navrhovateľov dôvod pre zmenu nariadeného neodkladného opatrenia v časti úpravy styku matky s maloletými deťmi je skutočnosť, že dochádza k stupňujúcim sa mimoriadne negatívnym vplyvom matky na maloleté deti, ako aj neustálym narúšaním ich zdravého harmonického vývoja. Uviedli, že matka má sústavné problémy spojené s požívaním alkoholických (a iných omamných a psychotropných) látok, pričom matka mal. detí pri preberaní detí z ich trvalého bydliska opakovane javila známky značného požitia alkoholu (resp. iných látok). Matka svojím agresívnym správaním deťom sústavne spôsobuje traumatizujúce situácie, pred deťmi sa správa a vyjadruje mimoriadne vulgárne a agresívne. Deti sú pred aj po víkendových stykoch trávených u matky veľmi psychicky rozrušené, plačú, nechcú tam už ísť. Doma potom popisujú, ako bola ich mama zase opitá, ako po nich nervózne a agresívne kričala.

20. Predbežná úprava styku je druh neodkladného opatrenia, ktorý nie je uvedený ani v ustanovení § 325 ods. 2 CSP v spojení s ustanoveniami § 360 - 368 o neodkladných opatreniach a iných opatreniach súdu CMP s ohľadom na len príkladný výpočet možných neodkladných opatrení, avšak žiadané neodkladné opatrenie zodpovedá účelu zabezpečenia dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania.

21. K uvedenému považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Predpokladá sa, že rodičia svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Pri rozhodovaní o styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa, ako je najmä jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, školské a mimoškolské aktivity, ako aj okolnosti na strane rodičov, ako je najmä ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, časová odlúčenosť, citová naviazanosť. Hlavným účelom styku je, aby zostal zachovaný vzťah maloletého dieťaťa a rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté deti, na ktoré uvedená situácia pôsobí nepriaznivo. Právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. Keďže právo na styk je nespochybniteľným právom maloletej, ako aj jej otca, je nutné hľadať riešenie úpravy styku tak, aby bolo v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia boli preukázané a podporené aj správou kolízneho opatrovníka zo dňa 26.1.2017, záznamom o vykonanom pohovore s maloletou P. a napokon aj správou z psychologického vyšetrenia maloletých detí psychologičkou PhDr. D. Z.. V záujme maloletých detí bolo potrebné zmeniť nariadené neodkladné opatrenie v časti úpravy styku matky s maloletými deťmi a predmetné neodkladné opatrenie zabezpečiť stretnutia matky s maloletými deťmi v mieste bydliska starej matky a za jej prítomnosti.

23. K odvolacím argumentom matky odvolací súd uvádza, že starostlivosť matky o deti bude predmetom konania vo veci samej a bude vykonané dokazovanie za týmto účelom, preto tvrdenia matky v tomto štádiu konania nemožno považovať za preukázané. Pokiaľ ide o námietku o rozdelení prepravy maloletých detí s navrhovateľmi, k tomu odvolací súd uvádza, že v konaní nevyšli najavo žiadne okolnosti pre ktoré by takáto povinnosť mala byť navrhovateľom uložená za situácie, že maloleté deti sú predbežne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľom a preto je výlučne na matke, aby si povinnosti s prepravou detí na stretnutia zabezpečila.

24. Pri riadení sa všetkými už opísanými úvahami odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdil.

25. O prípadnej náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 52 až § 58 CMP).

26. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné (§ 421 ods. 2 CSP).